

Lausunto Stora Enso Oyj:n ympäristölupahakemuksen (ESAVI/13311/2018) täydennyksestä koskien biolietteen ja hiekoitushiekka-puunkuoriseoksen hyötykäyttösuunnitelmaa

148/11.01.00/2017

Lualtk 18.12.2019 § 85

Valmistelija: ympäristönsuojelusihteri Kai Virtanen,
puh. 050 565 1397, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Stora Enso Oyj Heinolan Flutingtehdas on jättänyt Etelä-Suomen aluehallintovirastolle 12.7.2018 ympäristöluvan muutoshakemuksen (dnro ESAVI/13311/2018), jota on täydennetty 4.10.2018 ja joka koskee Flutingtehtaan kaatopaikan toiminnan muuttamista tehtaan sijaintikiinteistöllä. Stora Enso Oyj on nyt vielä täydentänyt tätä lupahakemustaan uudella suunnitelmalla [1], joka koskee kaatopaikalla välivarastoidun biolietteen, biolietealtaan reunamassojen kiviaineksen ja tehdasalueen kentillä muodostuvan hiekoitushiekkapuunkuoriseoksen hyötykäyttöä ja varastointia.

Suunnitelmassa [1] on esitetty mm. seuraavaa:

Suunnitelman mukaan käytettäisiin kaatopaikalla nyt välivarastossa olevaa biolietettä, joka on viety sinne vuonna 2017. Liete on varastoitu altaassa, jonka reunoissa on käytetty luonnonkiviainesta ja joka sijaitsee kaatopaikan pohjarakenteen päällä. Lietteestä suotautuva vesi johdetaan muiden suotovesien mukana tehdasalueen jätevedenpuhdistamolle. [1: s. 3]

Biolietettä arvioidaan olevan kaatopaikalla altaassa noin 1000 tonnia. Osa lietteestä on poltettu, mutta loppuosa lietteestä ei kelpaa poltettavaksi siihen sekoittuneen kiviaineksen vuoksi. Liettealtaan rakentamiseen on käytetty arviolta noin 550 m³ kiviainesta. Yhteensä hyödynnettävää materiaalia on arviolta noin 1500 m³. [1: s. 5]

Ympäristöluvan muutoshakemuksen (ESAVI/13311/2018) jättämisen jälkeen Stora Enso Oyj on päättänyt tyhjentää ja purkaa kaatopaikalla nyt sijaitsevan lietealtaan. Tavoitteena on, että jatkossa lietettä ei varastoitaisi kaatopaikka-alueella, mutta mahdollisuus lietteen välivarastointiin poikkeustilanteissa halutaan edelleen säilyttää lupahakemuksessa. [1: s. 5]

Välivarastoitu bioliete sekä altaan reunojen materiaali on esitetty hyödynnettävän maisemoinnissa tehdasalueella. Tarvittaessa maisemoinnissa voidaan hyödyntää myös hiekoitushiekka-puuseosta. Maisemoitavaksi esitetty kohde sijaitsee tehdasalueen eteläosassa kah-

den pengertäyttöalueen välissä (ks. [1: s. 6, liitteen 4 kuvat 7 - 9, liite 5 Piirustukset]). Lietealtaan purkamisen yhteydessä rakenteessa käytetty kiviaines ja varastoitu liete kuljetetaan hyötykäyttöalueelle, missä ne levitetään maisemoitavalle alueelle noin 0,5 m:n kerroksena. Ennen maisemointia maisemoitavalta alueelta poistetaan tarvittaessa sinne kasvanutta pensaikkoa ja tasataan aluetta. Suunnitelmassa kerrotaan, että lietealtaan reunamateriaalina käytettyä kiviainesta sekä tarvittaessa hiekoitushiekka-puunkuoriseosta voidaan hyödyntää maisemoitavan alueen tasauksessa ja että liete on suunniteltu hyödynnettäväksi maisemoitavan alueen pintakerroksessa. Kuitenkin suunnitelman liitepiirustuksessa on esitetty, että bioliete-kiviainesmassa levitettäisiin tasaisena 0,5 m:n kerroksena koko maisemoitavalle alueelle. [1: s. 5, 6, liite 5 Piirustukset]

Lietteestä mahdollisesti aiheutuvat ympäristövaikutukset liittyvät ravinteiden tai haitta-aineiden mahdolliseen pääymiseen läheiseen Konniveden pintavalunnan mukana. Esitetty maisemointialue sijaitsee lähimmillään noin 40 m etäisyydellä Konnivedestä järveen päin viettävässä rinteessä. Suurimmalla osalla maisemoitavaa aluetta kasvaa aluskasvillisuutta ja puita. [1: s. 7, 8, liitteen 4 kuvat 7 - 9 ja liite 5]

Maisemointirakenteesta pintavalunnan mukana vesistöön mahdollisesti päätyvää kuormitusta voidaan ehkäistä ajoittamalla maisemointityö siten, että pintarakennekerros saadaan nurmetettua mahdollisimman nopeasti. Tarvittaessa maisemointirakenteen ja järven väliin voidaan rakentaa hiekkapenger esim. hiekoitushiekasta, mikä estää mahdollista valuntaa suoraan vesistöön. [1: s. 8]

Suunnitelmassa esitetty biolietteen ja kiviaineksen hyödyntäminen maisemoinnissa vapauttaa kaatopaikka-alueelta tilaa muille toimintoille, mikä helpottaa mm. eri jätejakeiden erillään pitämistä välivarastoinnin ja loppusijoituksen aikana. Tällä ei kuitenkaan arvioida olevan kovin merkittävää vaikutusta lupahakemuksessa esitettyyn jäljellä olevaan kaatopaikan täyttötilavuuteen, sillä hyödynnettävien materiaalien määrä on kohtuullisen pieni. [1: s. 9]

Viitattu suunnitelma on kokonaisuudessaan nähtävissä lautakunnan Teams -työtilassa:

1. Riikka Kantosaari, Anniina Määttänen, [Biolietteen ja hiekoitushiekka-
kakuoriseoksen hyötykäyttösuunnitelma](#), Stora Enso Oyj, Vanhanen Environment Oy, 12.11.2019, 9 s. + 5 liitettä.

Muut lausunnon viitteet löytyvät internetistä:

2. Johanna Virtanen, [Perusteita karjanlannasta ja sen käytöstä](#), Ylä-Savon ammattiopisto 2017.

3. Jyrki Laitinen, Katriina Ahola, Kaisa Manninen, Jonne Säylä, [Puhdistamolietteen ja biojätteen käsittely ravinteita kierrättäen](#), Hankera-

Ympäristönsuojelusihteerin (KV) ehdotus:

Lupa ja valvontalautakunta päättää lausua seuraavaa:

Ravinnepitoisuuksiltaan kyseessä oleva bioliete rinnastuu enemmän karjanlantaan kuin maa-ainekseen. Liukoisen typen pitoisuus biolietteessä on vastaava kuin naudon tai sian lannassa. Kokonaistyyppi-pitoisuus biolietteessä on korkeampi kuin kotieläinten lannassa. Kokonaisfosforin pitoisuus biolietteessä on vastaava kuin kotieläinten lannassa. Sen sijaan liukoisen fosforin pitoisuus on biolietteessä paljon alempi kuin lannassa. [2; 3: s. 12]

Suunnitelmassa ei ole oikeastaan ilmoitettu mitään varsinaista syytä, miksi maisemoitavaksi esitetty alue maisemoitaisiin - muuta kuin että "biolietteen ja kiviaineksen hyödyntäminen maisemoinnissa vapauttaa kaatopaikka-alueelta tilaa muille toiminnoille" [1: s. 9]. Suurin osa maisemoitavaksi esitetystä alueesta on jo entuudestaan luonnollisen kasvillisuuden peittämää eli näiltä osin maisemointitarvetta ei ole. Maisemoitavaksi esitetyllä alueella vain täyttömaakenttien laitarinteet ovat osin sellaisia, joissa kasvillisuuspeitettä ei ole vanhastaan. Nämä rinnealueet ovat pinta-alaltaan kuitenkin vain noin 1/3 maisemoitavaksi esitetystä alueesta. Lisäksi hyötykäyttö- eli maisemointisuunnitelman [1: piirustusliite] esitys, että maisemointi tehtäisiin tasaisena 0,5 m:n paksuisena kerroksena koko maisemoitavalle alalle kertoo oikeastaan siitä, että tässä on kyseessä biolietteen ja siihen sekoittuneiden kivien loppusijoitus läjittämällä, ei todellinen hyötykäyttö. Vaikuttaa ilmeiseltä, että tällä maisemoitavalla alueella ei ole sellaista tarvetta maisemoinnille, että siihen ryhdyttäisiin, jos ei haluttaisi siirtää bioliete-kiviseosta kaatopaikka-altaalta jonnekin muualle.

Maisemointi olisi ymmärrettävää, jos se koskisi vain täyttömaakenttien laitarinteitä, joille kattavaa kasvillisuutta ei ole muodostunut, ja jos ravinteikasta biolietettä käytettäisiin tällaisessa kaatopaikka-alueen ulkopuolisessa maisemoinnissa järven lähellä vain ohuessa (eli noin 10 cm paksussa) kasvukerroksessa.

Pidämme siis suunnitelmassa [1] esitetyllä tavalla tehtävää biolietteen käyttöä jätteitä koskevan lainsäädännön näkökulmasta biolietteen loppusijoituksena läjittämällä. Tällainen ravinteikkaan biolietteen läjitys järven viettävään rinteeseen muutaman kymmenen metrin päähän järvestä ei ole mielekästä eikä esitetyllä tavalla oikeastaan laillistakaan. Mielekkäämpi vaihtoehto on jatkaa edelleen biolietteen varastointia nykyisellä sijaintialueellaan kaatopaikka-alueella ja hakea bioliettele todellinen hyötykäyttökohde, jossa sitä (tarvittaessa kompostoinnin jälkeen) voidaan käyttää esim. järkevästi mitoitte-

tun kasvukerroksen luomisessa tarpeellisessa maisemointi- tai viherrakennuskohteessa tai maanparannusaineena maataloudessa - tai vaihtoehtoisesti vaikka erotella kyseisestä bioliete-erästä kivet ja ohjata myös tämä bioliete-erä polttoon.

Päätös: Ympäristöpäällikkö Helka Sillfors ilmoitti esteellisyydestään hallintolain 28 §:n 1 mom. 5) kohdan perusteella ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

Lupa- ja valvontalautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto

Tiedoksianto: Virallinen ote sähköisenä Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupavastuualueelle